

‘We hopen op nieuwe initiatieven en samenwerking’

dinsdag 26 maart 2019 - 16:48

Wim Aalderink (links) en Ted Kok

De aan elkaar grenzende gemeenten Winterswijk, Aalten en Oost Gelre trekken gezamenlijk op om een kerkensie op te stellen. Waarom? ‘We lijken op elkaar, we kennen elkaar goed en willen onze capaciteit graag zo goed mogelijk inzetten.’

Wethouder Ted Kok kijkt vanuit zijn kamer uit op de Oude Helenakerk aan de Landstraat. De pseudobasiliek uit de twaalfde en vijftiende eeuw torent boven alles uit en is gelegen op een van de zeven heuvels waarop Aalten is gebouwd. ‘We worden ook wel het Jeruzalem van het Oosten genoemd’, zegt Kok met een glimlach. ‘We hebben in onze gemeente 19 kerken. Veel zijn er nog in gebruik, maar in een aantal vindt geen dienst meer plaats. Een paar zijn al herbestemd en voor een aantal wordt een andere functie gezocht.’

'Bij ons is de opgave vergelijkbaar', zegt Wim Aalderink, wethouder in het aangrenzende Winterswijk. 'Wij hebben bijvoorbeeld centraal op de Markt in het dorp de Jacobskerk, ook gebouwd in de Middeleeuwen. Het is ondenkbaar dat die kerk daar niet meer zou staan. Maar het is wel de vraag hoe we daar met elkaar goed voor kunnen zorgen. De PKN praat met de Stichting Oude Gelderse Kerken over een mogelijke overdracht, waarbij de kerk dan wel in religieus gebruik zou blijven. De kerktoeren is overigens weer een ander verhaal. Die is eigendom van de gemeente – we doen daar ook educatieve projecten.'

Natuurlijke partners

'We hebben de nodige ervaring met herbestemmingen', zegt Kok. 'Maar op een gegeven moment zijn de mogelijkheden op. Je kunt er in gemeentes als de onze niet weer een cultureel centrum of kunstenaarsateliers van maken. Dit is de Achterhoek. En we hebben ook geen woningtekort. Dus, wat moet je dan?'

Aalderink: 'Daarom willen we gezamenlijk een kerkvisie voor ons gebied formuleren. We willen aan tafel met de kerkeigenaren, erfgoedcommissies en burgers, om te komen op nieuwe ideeën. Gezamenlijk weet je meer, je bereik is groter en je bereikt meer met de beschikbare middelen.'

Kok: 'We zijn elkaars natuurlijke partners.'

Decentralisatie-uitkering

Winterswijk, Aalten en Oost-Gelre behoren tot de eerste groep gemeenten die een decentralisatie-uitkering heeft aangevraagd. Met dat geld kan het traject richting de gezamenlijke kerkvisie worden gestart. Hoe willen ze dat traject vormgeven? En hoe organiseer je dit als gemeente intern? Want het is niet alleen een zaak van erfgoed, maar ook van bijvoorbeeld ruimtelijke ordening en vastgoed.

Kok: 'Intern draagvlak is geen enkel probleem. Erfgoed en vastgoed lopen vanzelfsprekend bij elkaar binnen. Integraal werken gaat hier vanzelf.'

Aalderink: 'We hebben alle drie zo'n 30.000 inwoners – zo groot is het hier allemaal niet.'

Kok: 'We willen in het kerkvisietraject de spin in het web zijn. Er is de afgelopen jaren natuurlijk al het nodige gebeurd. We hebben al veel contacten met kerkbesturen en -raden. Ze kloppen ook wel bij ons aan, bijvoorbeeld voor een haalbaarheidsonderzoek. Maar meestal zijn dat afzonderlijke gesprekken.'

Eigen kracht

Aalderink: 'We willen er nu meer lijn in aanbrengen. We laten eerst een quickscan opstellen van het religieuze erfgoed. Dan hebben we een totaalbeeld en kunnen we een lijn bepalen. Vervolgens gaan we sessies organiseren met verenigingen en burgers.'

Kok: 'Onze eerste behoefte is om een goed overzicht te krijgen van wat we aan religieus erfgoed binnen de gemeentegrenzen hebben. Op basis daarvan kunnen we betere keuzes maken wat betreft behoud,

herbestemming en sloop. We kunnen zo zorgen dat het belangrijkste erfgoed op een goede manier behouden blijft.'

Aalderink: 'Dit is het moment om erover te praten. Het is nog niet te laat, alles staat er nog goed bij. Iedereen kan nog vanuit zijn eigen kracht aan de kerkenvisie bijdragen.'